

Goedenavond dames en heren,

Ik ben Sander Lam uit Alkmaar. U kent mij van mijn recente brieven en e-mails over mijn visie op Atlant. In reactie gaf Atlant per brief van 28 september een misleidend beeld van mijn inspanningen in het verleden om bepaalde problemen oplossingsgericht aan de orde te stellen. Uw commissie Sociaal Domein nam het verhaal van Atlant kritiekloos aan en legde mijn waarschuwing voor toekomstige problemen terzijde. Dit gebeurde in de commissievergadering van 29 september, dus 1 dag na de brief van Atlant. Per brief van 16 oktober heb ik nog geprobeerd de zaak weer op de rails te krijgen, maar die brief lijkt in een zwart gat te zijn verdwenen.

Ik ben hier niet om alsnog mijn gelijk te halen over wat in het verleden is gebeurd. Ik ben hier om voor de toekomst op te komen voor de duizenden mensen uit de doelgroep. Ik ben ervan overtuigd dat Atlant deze mensen behandelt als tweederangsburgers. Op mijn website www.pestwerk.nl leg ik in detail uit hoe ik aan die overtuiging kom. Mensen behandelen als tweederangsburgers staat haaks op het hoofddoel van de P-wet: iedereen *volwaardig* mee laten doen in de maatschappij. Ik zal niet rusten voordat Atlant *aantoonbaar* invulling geeft aan het hoofddoel van de P-wet.

De crux zit in het woordje “aantoonbaar”. U hoeft mijn beeld van Atlant niet kritiekloos over te nemen. Maar dat moet u ook niet doen met het beeld dat Atlant van zichzelf schetst. U hebt de verantwoordelijkheid, zich ervan te vergewissen dat Atlant *uw* opdracht uitvoert zoals *u* dat hebt bedoeld.

Ik geloof niet in kwade bedoelingen, wel in hoogmoed. Ik heb het idee dat de directie handelt naar een gefantaseerde werkelijkheid, en in de echte wereld brokken maakt door zich af te sluiten voor alles wat botst met die fantasie, inclusief signalen dat ze bezig zijn brokken te maken.

Atlants brief van 28 september is een sterk staaltje van handelen naar een gefantaseerde werkelijkheid. Atlant beweert in die brief, in 2014 geprobeerd te hebben met mij in gesprek te komen, wat ik zou hebben afgewezen. Atlant verwijst daarbij naar een [dossier](#) waarin die dialoog is vastgelegd. Maar uit dat dossier blijkt juist het tegendeel: *ik* zocht het gesprek, *Atlant* wees het af. Ik denk dat het in de fantasie van de directie precies zo is gegaan als in de brief staat. Anders kan ik niet verklaren waarom ze iets zwart op wit zetten dat *aantoonbaar* onjuist is.

Als de directie niet eens een zuiver beeld heeft van iets waar ze zelf bij betrokken waren, hoe zuiver zal dan hun beeld zijn van hun waarde voor de doelgroep? De Nationale ombudsman signaleert in zijn rapport "[Oog voor mensen met een arbeidsbeperking](#)" dat de doelgroep met eventuele klachten nergens terecht kan. Nog eervorig weekend mailde iemand mij die haar Atlant-periode als een smet op haar cv ziet, in plaats van als een opstap naar werk. Ze is nu weg bij Atlant, maar durft toch niet openlijk haar verhaal te doen, want ze heeft een uitkering, en is bang voor problemen bij het Werkplein. Zo diep zit de angstcultuur. Zonder kwaliteitsonderzoeken kan Atlant grote schade aanrichten zonder dat u dat merkt.

De les hieruit: de slager moet niet langer zijn eigen vlees keuren. De werkwijze van het Werkbedrijf (of andere instrumenten om de P-wet te implementeren) moet automatisch inzichtelijk maken in hoeverre de activiteiten bijdragen aan het doel van de P-wet (het individu *volwaardig* laten meedraaien). Daar zijn instrumenten voor. Denk aan jobcoaches vanuit de doelgroep zelf, en aan deugdelijke verslaglegging van de uitgangspunten, plannen en resultaten. Werk is naast een bron van inkomsten ook een invulling van je leven, een deel van je identiteit. Dat vraagt maatwerk. Maar Atlant zet iedereen op simpel handwerk, gevangeniswerk. Dat is voor veel mensen een belediging. Gevangeniswerk bij een reguliere werkgever is geen regulier werk waar de P-wet op is gericht.

De P-wet is volkomen nieuw, een maatschappelijk experiment van ongekende omvang en vol onzekerheden. De vorming van het Werkbedrijf is pas het begin. Vanaf nu moet u bovenop het proces zitten. Niet pas volgend jaar beginnen met nadenken over de evaluatiecriteria, maar al vanaf vandaag het doel van de P-wet vooropstellen, en continu vragen hoe doeltreffend de inspanningen van het Werkbedrijf bijdragen aan dat ene doel: mensen *volwaardig* mee laten doen. Formaliseer die *kernvraag naar de doeltreffendheid*, in periodieke kwaliteitsonderzoeken. Durf te erkennen dat een bepaalde aanpak niet doeltreffend is, en zoek alternatieven. Als u vasthoudt aan het doel van de wet, heeft het experiment de beste kans van slagen.

Ik dank u voor uw aandacht.